

Ekologia integralna łączy troskę o człowieka z troską o planetę. Nie ma bowiem jednego bez drugiego. Podobnie jest z programem Spizarnia Caritas, który, zapobiegając marnowaniu żywności, karmi potrzebujących.

dużo DOBREGO ze SPIŻARNI

Program Spizarnia Caritas prowadzony jest od 2017 roku przez Caritas Polska w partnerstwie z Caritas diecezjalnymi. Jest to systematyczna pomoc osobom potrzebującym, polegająca na przekazywaniu im pełnowartościowych produktów spożywczych wycofywanych ze sprzedaży. Jednocześnie program przeciwdziała marnowaniu żywności. To niezwykle ważny aspekt, zważywszy na fakt, że w Polsce – według danych Instytutu Ochrony Środowiska – marnuje się rocznie prawie 5 milionów ton żywności.

Do obiadu albo do paczki

Produkty spożywcze, które są odbierane ze sklepów, trafiają do placówek Caritas, gdzie służą do przygotowania posiłków, albo do punktów wydawania żywności, a stąd bezpośrednio do osób potrzebujących. Osoby i rodziny potrzebujące wsparcia same zgłaszają się do punktów die-

cezjalnych Caritas, ale jest też spora grupa tych, którzy nie mają odwagi prosić o pomoc. Do nich starają się docierać wolontariusze z Parafialnych Zespołów Caritas, które zwykle dobrze orientują się w sytuacji osób należących do małych lokalnych społeczności.

Skala działania programu jest ogromna – w ramach bieżącej edycji 45 oddziałów diecezjalnych Caritas oraz innych organizacji kościelnych podpisało umowy na odbiór żywności z blisko 1300 sklepów oraz 18 hurtowni i 22 magazynów różnych sieci handlowych. Największym partnerem w programie Spizarnia Caritas jest sieć sklepów Biedronka, która wspiera Caritas również w programach społecznych i socjalnych. Partnerami programu są także sklepy sieci: Aldi, Carrefour, Eurocash, Kaufland, Lidl, Netto, Piotr i Paweł, Schiever i Rella (Bi1, Auchan), Selgros oraz Tesco. Ta współpraca jest coraz lepsza – w ramach Spizarni Caritas w 2017 roku potrzebującym przekazano ponad 2600 ton żywności,

a w 2020 r. było to już ponad 6600 ton, czyli prawie trzy razy więcej. Wsparcie żywnościowe w ubiegłym roku otrzymało w tym programie ponad 60 tys. osób.

Sprawny mechanizm i wielkie serce

Niezwykłe zaangażowanie i sprawne działanie ludzi oraz logistyczne mistrzostwo Spizarni Caritas widać w momencie odbioru żywności przez wolontariuszy diecezjalnej Caritas lub współpracujących z nią organizacji pożytku publicznego. – Zwykle na odbiór i przekazanie żywności mają oni tylko dobę; w tym czasie muszą ją posortować i przepakować w paczki oraz rozdać potrzebującym albo przekazać ją do ugotowania posiłków w jadłodajniach, punktach wydawania żywności i ośrodkach pomocy, by mogła być wykorzystana przed upływem terminu przydatności do spożycia – mówi Magdalena Masiak, koordynator programu Spizarnia Ca-

ritas. – Wymaga to wcześniejszego zaplanowania działań, pozyskania kontaktów do poszczególnych osób i sprawnej organizacji. Logistyka odbioru i dystrybucji wiąże się ze stałym zaangażowaniem w godzinach wieczornych, wykorzystaniem samochodów, chłodni do przechowywania produktów spożywczych oraz specjalistycznych miejsc wydawania żywności, gdzie można gotować np. gorące posiłki – dodaje koordynatorka. Za tymi wszystkimi działaniami stoją często prawdziwi bohaterowie, wolontariusze, którzy poświęcają innym swój czas, siły i zaangażowanie.

Widzieć człowieka w potrzebującym

Spizarnia Caritas to program wyjątkowy, bowiem jego rola nie kończy się na sprawnym działaniu. Jego adresatem jest potrzebujący, często chory, słaby, niedożywiony, poraniony przez życie. Rolą osób realizujących program jest dostrzeżenie w nim człowieka, który, jak każdy inny, potrzebuje pełnowartościowych posiłków. – Parafialne Zespoły Caritas i inne placówki pozyskują żywność z kilku różnych sieci sklepów, aby osoby potrzebujące mogły każdego dnia dostać jak najwięcej różnorodnej żywności do przygotowania zdrowego i pożywnego posiłku. W sklepach pozyskiwane są głównie produkty chłodnicze, w tym mięso, ryby i nabiał, oraz pieczywo,

warzywa i owoce. Okazjonalnie niektóre sieci przekazują także większą ilość żywności o dłuższym terminie ważności, której nie mogą przyjąć do sprzedaży z uwagi na błędy na etykietach lub zbyt krótki termin do magazynowania. Dzięki tej żywności uzupełniane są zasoby jadalni i punktów żywienia – mówi Magdalena Masiak.

Przy wydawaniu posiłków czy paczek powstają okazje do budowania relacji między potrzebującymi a wolontariuszami Caritas. Kontakty te pokazują istotę programu, który nie jest już tylko zwykłym zapisem w ustawie. Spizarnia Caritas buduje społeczną odpowiedzialność biznesu, co jest jednym z tematów szkoleń dla pracowników i wolontariuszy przeprowadzanych na każdym etapie wdrażania programu.

W trosce o wspólny dom

Niezwykłość programu Spizarnia Caritas przejawia się także w tym, że wpisuje się on w naszą troskę o środowisko. Z jednej strony pokazuje, że przy odrobinie zaangażowania można pomóc innym, a z drugiej kształtuje świadomość konsumentów, przedstawiając skalę problemu, jakim jest marnowanie żywności. – W 2020 roku ruszyły po raz pierwszy kampanie edukacyjne, które uwrażliwiły klientów na problem marnowania żywności. Wyrzu-

cając jedzenie przyczyniamy się do marnowania energii, wody i pracy ludzkiej włożonej w jej wytworzenie. Zanieczyszczamy powietrze i środowisko w procesie produkcji, a także potem, poprzez generowanie dodatkowych odpadów, które trzeba utylizować. Kampanie pokazywały związek pomiędzy naszymi codziennymi wyborami a stanem środowiska i skłaniały do refleksji – mówi Magdalena Masiak.

Żywność, którą się wyrzuca, jest żywnością kradzioną ze stołu ubogich – upomina nas papież Franciszek, dlatego Spizarnia Caritas pomaga dzielić się żywnością w duchu papieskiego nauczania. Wpisuje się także w obchodzony 14 listopada Światowy Dzień Ubogich, który przypomina o współczesnym paradoksie współistnienia problemów głodu i marnowania żywności, pociągającego za sobą szkody dla środowiska.

Opracowała Justyna Składowska

6600 TON ŻYWNOCI tyle w 2020 r. uratowała przed zmarnowaniem Spizarnia Caritas.